

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr.Szűcs Imre Zoltán ügyvéd által képviselt felperesnek a Balogh & Medveczky Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr.Medveczky László István ügyvéd) által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Fővárosi Bíróság előtt 2.P.21.139/2007. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Ítéltábla 9.Pf.20.765/2009/5. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes által 25. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán a 2010. május 19. napján megtartott tárgyaláson meghozta a következő

i t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 80.000 (Nyolcvanezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, valamint térítsen meg az államnak külön felhívásra 210.600 (Kettőszáztízezer-hatszáz) forint felülvizsgálati illetéket.

I n d o k o l á s

A felperes 2000. március 8-án vásárolta meg a perbeli MAN 18232 típusú tehergépkocsit az O.R. Kft-től azzal, hogy vállalta a jármű átíratását. Az alperes - még az eladó kérelme alapján - a 2000. március 30-án hozott határozatával az alváz- és motorszám, valamint a külföldi okmányok alapján engedélyezte a jármű forgalomba helyezését. A felperes a járművet a nevére átíratva, a forgalmi engedélyt 2000. április 3-án állították ki. A Megyei Közlekedési Felügyelet 2000. május 5-ei tanúsítványa szerint a jármű megfelelt a közúti forgalomba helyezés és a forgalomban tartás műszaki feltételeiről szóló 6/1990. (IV.12.) KöHÉM rendelet (R.) előírásainak. Az első forgalmi engedély betelését követően újabb forgalmi engedély, valamint a dízelmotoros tehergépkocsi környezetvédelmi felülvizsgálatát tanúsító igazoló lap kiállítására került sor 2003 májusában. A felperes 2003. november 15-én a perbeli járművet eladta K.Z-nek, aki azt az M. Kft. P-i Kirendeltségéhez bevitte és miután arról értesítették, hogy a motor adattábláján lévő adatok nagy valószínűséggel nem fedik a valóságot, a vevő a szavatossági igényét közölte a felperessel, majd keresetet indított a Pécsi Városi Bíróságnál (P.20.241/2004.) a felperes ellen. A bíróság a jogerős ítéletével kötelezte ennek a pernek a felperesét a vételár visszafizetésére és a hibás teljesítésből eredő károk megtérítésére és egyidejű teljesítés mellett kötelezte K.L-t a tehergépjármű és az ahhoz tartozó

okmányok visszaadására. A perben kirendelt igazságügyi szakértő, D.G. szakvéleménye alapján megállapítható volt, hogy a gyártási év nem felelt meg a forgalmi engedélyben szereplő adatoknak, valamint a jármű füst emissziója sem felelt meg a forgalomba helyezés követelményeinek, ezért a jármű nem forgalomképes.

A felperes a módosított keresetében 5.446.147 forint kára és ebből a 4.927.306 forint után 2008. március 28-ától járó, a 385.360 forint után 2008. június 11-étől járó és az 133.481 forint után 2008. június 27-étől járó törvényes mértékű késedelmi kamatok megfizetésére kérte az alperes kötelezését. Hivatkozott vagylagosan a Ptk. 349. §-ának (1) bekezdésére és a 339. §-ának (1) bekezdésére, továbbá másodlagosan a Ptk. 6. §-ára. A felperes szerint olyan járműről állapította meg az alperes, hogy megfelel a jogszabályi előírásoknak, amely a követelményeknek nem felelt meg, így a forgalomba helyezésének 2000. március 30-án nem volt helye. A kár pedig abból ered, hogy a jármű újabb tulajdonosa eredményesen indított pert a felperes ellen, aki a végrehajtási eljárásban összesen 5.446.147 forintot fizetett ki. Az alperesnek a jármű okmányaiban szereplő adatok és a jármű vizsgálata alapján észlelnie kellett volna az ellentmondást a jármű gyártási évét illetően és a forgalomba helyezést meg kellett volna tagadnia, ez esetben a felperes nem kötötte volna meg azt az adásvételi szerződést, amely miatt jogerős ítélettel marasztalták.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a jármű szemrevételezéses vizsgálata során az esetleges motorcsere, illetve a nem a járműfajtaához rendszeresített motor beépítésének megállapítása az alperestől nem volt elvárható. Nem sérti az alperesre kötelező szabályzatot, hogy az ügyfél által bemutatott külföldi hatósági okiratokat az adat megállapítás során figyelembe vette. A jogellenesség mellett vitatta az okozati összefüggést és a kár mértékét is. Állította, hogy a határozat kiadásakor elkövetett esetleges tévedése nem nagyfokú gondatlanság eredménye. Tagadta, hogy a felek viszonylatában a Ptk. 6. §-a alkalmazható lenne.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében az alperest 3.510.321 forint és ennek a 2008. március 28. napjától járó törvényes mértékű késedelmi kamata megfizetésére kötelezte, ezt meghaladóan pedig a keresetet elutasította. Az elsőfokú ítélet indokolása szerint az alperes elmulasztotta a tőle elvárható gondosságot a jármű vizsgálatakor, hiszen nem észlelte azt, hogy a gyártási év ténylegesen nem 1993., hanem 1989., amelyből eredően a jármű nem felelt meg a környezetvédelmi előírásoknak, így nem volt forgalomba helyezhető, nem volt forgalomképes. Az alperes ezért a Ptk. 349. §-a és a Ptk. 339. §-a alapján köteles megtéríteni a felperes kárát, amely azonos azzal az összeggel, amit a jogerős ítélet alapján meg kellett fizetnie és okozati összefüggésben áll az alperes jogellenes magatartásával. Az elsőfokú ítélet szerint 3.510.321 forint a

felperes vagyonában beállott értékcsökkenés, amelyet kártérítés címén igényelhet az alperestől, a végrehajtási és egyéb költségek azonban azzal állnak okozati összefüggésben, hogy a felperes a jogerős ítélet alapján önként nem teljesített, ezért ezt kártérítésként nem igényelheti.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit megváltoztatta és a keresetet elutasította. A másodfokú ítélet szerint a kereset a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése szerinti kártérítési felelősség megállapítására irányult. A másik perben kirendelt szakértő a 2005. évi állapotot vizsgálta, ebben a perben azonban a felperesnek a 2000. évi állapotot kellett volna bizonyítania, meghatározva azt a konkrét jogszabályt is, amelybe ütköző magatartás az alperes terhére róható. A másodfokú bíróság szerint nem bizonyított, hogy a felperes által 2000-ben megvett jármű minden fődarabját illetően azonos a 2003-ban eladott járművel. A szavatossági igény szempontjából jelentősége van az eltelt időnek és az az alatt bekövetkezett esetleges változásoknak. Nem bizonyított a kár sem, hiszen a visszafizetendő vételár az adásvételi szerződésre vezethető vissza, továbbá a maradványértéket is figyelembe kell venni. A jogellenes magatartás, a kár és az okozati összefüggés bizonyíthatatlansága miatt a kereset elutasításának volt helye.

A felperes felülvizsgálati kérelme a „jogszabályoknak megfelelő új határozat” hozatalára irányult. Álláspontja szerint bizonyította, hogy a jármű 2000. évi állapotában nem felelt meg az előírásoknak és az alperes hibás és jogellenes adatfelvétele alapján történt a forgalomba hozatal engedélyezése. Vitatta, hogy bárki a jármű motorját vagy más fődarabját kicserélte volna. A felülvizsgálati kérelem a másodfokú ítélet indokolását részletesen elemezve több iratellenes és okszerűtlen, illetőleg logikátlan megállapításra utalt. A felperes szerint K.L. nem azért állt el a szerződéstől, mert a járműnek olyan hibái voltak, amelyek a használatot lehetetlenné tették, hanem azért, mert nem volt forgalomképes. Az elállás tehát az alperes téves adatfelvételére vezethető vissza. A másodfokú bíróság alaptalanul rekesztette ki a kiegészített szakértői vélemény megállapításait arra hivatkozással, hogy a másik perben a jelen perbelitől eltérő jogviszonyt kellett vizsgálni. Az objektív felelősség ellenére lehet ugyanis a hibás teljesítésnek olyan oka, amelynek kiváltója nem a hibásan teljesítő fél. A kiegészített szakvélemény pedig a 2000. évi állapoton alapult, így az bizonyított volt a perben. Ha pedig a motorkódban manipulálás történt, az mindenképpen a forgalomba helyezést engedélyező határozat meghozatalát megelőzően történhetett. Nem az a lényeges, hogy a 2005. évi adatok eltértek a 2000. évitől, hanem az, hogy a 2000. évi adatok nem feleltek meg a valóságnak. A felperes jogi álláspontja szerint tehát a Pp. 164. §-ának (1) bekezdése alapján

az őt terhelő bizonyítási kötelezettségének eleget tett, figyelembe véve G.Bné tanúvallomását is, továbbá azt, hogy a külföldi okmányokra, okiratokra az alperes alappal csak akkor hivatkozhatna, ha azok rendelkezésre állnának. A felperes szerint részletesen megjelölte mindazokat a jogszabályokat, amelyeket álláspontja szerint az alperes megsértett, de e jogszabályok egyikét sem vizsgálta a másodfokú bíróság. A felperes e körben minden szükséges bizonyítást is felajánlott. A felperes utalt arra az ellentmondásra, hogy ha a másodfokú bíróság szerint nincs kár, nem lehet szó úgynevezett maradványértékről sem. Nem tartja helyesnek azt a megállapítást sem, hogy a felperes azt kapta vissza, amit átruházott, hiszen a forgalomba helyezhető jármű nem azonos a forgalomba nem helyezhető járművel. Miután a tárolási költség iránti követelését visszavonta, az azzal kapcsolatos indokolás a jogerős ítéletben a Pp. 215. §-át sérti.

Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte. Kifogásolta, hogy a felperes konkrét jogszabálysértést nem jelölt meg. Álláspontja szerint nem következett be a felperes vagyonában értékcsökkenés, mert „ugyanazt” a járművet kapta vissza. Nem volt bizonyított az alperes jogellenes magatartása sem. Az alperes utalt arra, hogy merültek fel adatok a jármű utólagos átalakítására (új plató, olajteknő kialakítása). Az autószerelő végzettségű felperes pedig tudhatott arról, hogy a bejegyzett adatok eltérnek a valóságtól. Az alperes felelőssége nem objektív, eljárása a jogszabály által előírt gondos eljárás volt, nincs a kártérítésre alapot adó súlyos tévedése, hibája. A maradványérték pedig értékelendő, hiszen nincs szó totálkáros járműről és egy másik, megfelelő motor elhelyezésének sincs műszaki akadálya.

A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése alapján a Legfelsőbb Bíróság azt vizsgálta, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A perbeli jármű forgalomba helyezésének engedélyezésével kapcsolatos eljárás, illetőleg a határozat meghozatala nem vitásan az alperes hatósági tevékenységi körébe esik. Az elsőfokú bíróság a felperes kárigényét a Ptk. 349. §-ának (1) bekezdése és a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése alapján, a másodfokú bíróság azonban csak a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése alapján vizsgálta. Az alperesnek a szerződésen kívül okozott kárért való általános polgári jogi felelőssége akkor állapítható meg, ha a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése szerinti együttes feltételek fennállnak. A Pp. 164. §-ának (1) bekezdése alapján a felperesnek nemcsak az alperes jogellenes magatartását, hanem az ezzel okozati összefüggésben álló

károsodását is bizonyítani kell. A kártérítési felelősség bármely elemének hiánya a kereset elutasításához vezet.

A felperes maga is azt állította, hogy az alperes a járművet abban az állapotában vizsgálta az engedély kiadásakor, amilyen állapotban azt vette. Arra hivatkozott, hogy megfelelő eljárás mellett nem lehetett volna ezt az autót forgalomba helyezni, vagyis lényegében azt állítja, hogy forgalomképtelen autót vásárolt. Ebből az állításból egyrészt az következik, hogy ténylegesen a felperes a jármű megvételekor károsodott, másrészt pedig az, hogy akkor, amikor a bíróság az elállás miatt az eredeti állapotot visszaállította, kára nem keletkezhetett, mert a bíróság az általa fizetett vételár és az objektíve forgalomképtelen gépkocsi visszaadásáról rendelkezett. Az ítélet alapján tehát a felperes azt kapta vissza, amit adott. Az a tény, hogy a forgalomba helyezés engedélyezése, majd többszöri megerősítése lehetővé tette a jármű eladását, nem jelenti egyben a károkozást is. A jármű nem attól lett forgalomképtelen, hogy az alperes nem ismerte fel a forgalomba helyezés akadályait és nem is attól, hogy a szavatossági perben a bíróság az ítéletében a keresetnek túlnyomórészt helyt adott. A bizonyított és részben nem is vitatott tényekből ezért a jogerős ítélet helyesen következtetett a kár és az okozati összefüggés hiányára. A jogerős ítélet utal arra, hogy a felperes nem jelölte meg és nem bizonyította, hogy mi volt az alperes jogellenes magatartása. Önmagában azonban ennek a feltételnek már nincs lényegi jelentősége annak folytán, hogy még bizonyított jogellenesség esetén sem lehet a kártérítő felelősséget kár és okozati összefüggés hiányában megállapítani. A jogellenesség egyébként is csak akkor lenne kimondható, ha az alperes tevékenysége kirívóan téves jogértelmezés, jogalkalmazás alapján vezetett volna az engedély kiadásához. Ennek vizsgálata azonban az előbb kifejtettekre tekintettel már szükségtelen a perben. Miután a felperes a kárigényét a szavatossági igény alapján hozott jogerős ítéletre, illetőleg annak végrehajtására alapította, nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy a felperes, a szóban közölt elállás, a jármű azonossági adatainak hibái felismerésekor az eredeti állapot helyreállításában közreműködhetett volna ahelyett, hogy bevárja a per befejeződését és a jogerős ítélet alapján se tegyen eleget teljesítési kötelezettségének.

A kifejtettekre tekintettel a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okok miatt nem jogszabálysértő, ezért azt a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A Pp. 270. §-ának (1) bekezdése folytán alkalmazott Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a felülvizsgálati eljárásban pervesztes felperest az alperes felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére, míg a felülvizsgálati illeték

viseléséről szóló rendelkezés a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2010. május 19.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Udvary Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Besenyeiné dr. Varga Katalin s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

bírósági tisztviselő
HM